

Bryssel, 28. toukokuuta 2026
(OR. en)

9075/26

TOUR 25
COMPET 553

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Kestävän ja kilpailukykyisen matkailun kehittäminen tulevaisuutta varten –
Neuvoston päätelmät (hyväksytty 28.5.2026)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4178. istunnossaan 28. toukokuuta 2026 hyväksymät neuvoston päätelmät kestävän ja kilpailukykyisen matkailun kehittämisestä tulevaisuutta varten.

EHDOTUS: NEUVOSTON PÄÄTELMÄT**kestävän ja kilpailukykyisen matkailun kehittämisestä tulevaisuutta varten**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

1. OTTAA HUOMIOON Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 6 ja 195 artiklan siltä osin kuin on kyse Euroopan unionista, joka tukee, yhteensovittaa ja täydentää jäsenvaltioiden toteuttamia toimia matkailun alalla, ottaen asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioiden ja unionin toimivallan sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.
2. PALAUTTAA MIELEEN 1. joulukuuta 2022 antamansa päätelmät Euroopan matkailuohjelmasta 2030¹, jäljempänä 'ohjelma', matkailun siirtymäpolun² ja Palman julistuksen.
3. TUNNUSTAA kestävyiden kolmiulotteisen luonteen eli taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyiden, joiden on oltava olennainen osa matkailupolitiikkaa.
4. PANEE MERKILLE matkailun taloudellisen panoksen EU:ssa – sen osuus bruttoarvonlisäyksestä vuonna 2024 oli noin 7 prosenttia ja osuus työpaikoista oli 10 prosenttia käsittäen 4,6 miljoonaa yritystä³, joista 99 prosenttia on pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä)⁴ – ja matkailualan panoksen unionin yleiseen kilpailukykyyn sekä toteaa, että joillakin alueilla matkailu on talouden rakenteellinen pilari.

1 15441/22.

2 [Matkailun siirtymäpolku.](#)

3 Industrial Ecosystems Report.

4 Euroopan Komissio, DG GROW, [Industrial Ecosystems Indicators Dashboard](#) (2023).

5. TUNNUSTAA matkailun monialaisen luonteen ja sen tärkeyden, että unionissa on tehokas monitasoinen hallinto, jossa ovat mukana komissio, jäsenvaltiot ja tarvittaessa alueelliset ja paikalliset viranomaiset, matkailukohteiden hallinto-organisaatiot, matkailuala ja muut asiaankuuluvat toimijat, kuten ammatilliset yhdistykset. Näin voidaan helpottaa yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen vaihtoa sekä tehostaa koordinoitua asiaankuuluvien politiikan alojen ja sektorien välillä olemassa olevien kehysten ja välineiden pohjalta sekä tarpeetonta päällekkäisyyttä välttämällä.
6. PANEETYYTYVÄISENÄ MERKILLE 16. joulukuuta 2025 annetun komission kertomuksen neuvostolle ohjelman täytäntöönpanosta⁵, jäljempänä 'kertomus', TOTEAA, että kertomuksen mukaan ohjelman täytäntöönpanossa on edelleen puutteita jäsenvaltioissa ja sen viidellä prioriteettialalla, mukaan lukien monitasoinen hallinto, ja TUNNUSTAA, että näiden puutteiden korjaamiseksi tarvitaan lisää johdonmukaisia toimia.
7. KOROSTAA, että kestävä, kilpailukykyisen ja selviytymiskykyisen matkailuekosysteemin toteuttaminen edellyttää, että matkailuyritykset, erityisesti pk-yritykset, matkailukohteet ja muut asiaankuuluvat toimijat, voivat ottaa käyttöön ja hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla asiaankuuluvia EU:n välineitä, muun muassa EU:n rahoituksen yksinkertaistamisen ja paremman saatavuuden, teknisen avun ja neuvontatuen sekä jäsenmäärän valmiuksien kehittämisen, vertaisoppimisen ja hyvien käytäntöjen vaihdon avulla.
8. TOTEAA, että geopolitiittiset jännitteet, taloudellinen epävarmuus, pahenevat ilmastonmuutoksen vaikutukset, luonnonvarojen liikakäyttö ja niiden niukkuus, epätasapainoinen matkailu, nopea teknologinen kehitys ja jatkuva työvoimapula vaikuttavat alaan ja paikallisyhteisöihin matkailukohteissa. Lisäksi niihin vaikuttavat yhteyksien äkilliset häiriöt sekä kysynnän ja liikkumisen muutokset.

⁵ 17007/25.

9. KOROSTAA, että matkailu on keskeinen kestävän kasvun, työllisyyden, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kulttuurivaihdon edistäjä unionissa, myös maaseutu-, rannikko- ja vuoristoalueilla sekä syrjäisimmillä ja vähemmän vierailuilla alueilla, ja että sen kehittämisessä on turvattava asukkaiden ja paikallisyhteisöjen hyvinvointi, suojeltava luonnon- ja kulttuuriperintöä sekä edistettävä unionin tavoitteita, jotka koskevat ilmastoneutraaliutta, ilmastonmuutokseen sopeutumista, kiertotaloutta, digitalisaatiota, pitkän aikavälin taloudellista kestävyyttä, selviytymiskykyä ja kilpailukykyä.
10. KOROSTAA, että ympärivuotiset yhteydet, jotka varmistetaan toisiaan täydentävillä eri liikennemuodoilla, ovat tärkeitä matkailun ekosysteemille.
11. KOROSTAA, että unionin matkailuekosysteemin kestävyys ja kilpailukyky vahvistavat ja täydentävät toisiaan, koska kestävyyspainotteiset investoinnit, tuotanto- ja kulutuskäytännöt ja niihin liittyvät aloitteet – mukaan lukien resurssitehokkuus, kiertotalous, hiilestä irtautuminen, luonnon ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, vesiresilienssi ja ilmastokestävyys – voivat viime kädessä vähentää kustannuksia ja riskejä, parantaa tuottavuutta ja laatua, vahvistaa matkailukohteiden houkuttelevuutta ja asukkaiden ja matkailijoiden kokemusta sekä parantaa selviytymiskykyä, kun taas kilpailukykyinen matkailuala on olennaisen tärkeä vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseen tarvittavan investointikapasiteetin ja innovoinnin toteuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.
12. PALAUTTAA MIELEEN, että matkailu liittyy erottamattomasti sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan, ja KOROSTAA, että sujuva, turvallinen ja luotettava rajatylittävä matkustaminen sekä arvo- ja toimitusketjujen perusteettoman pirstoutumisen välttäminen tukevat matkailualan toimijoiden tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja parantavat unionin matkailuekosysteemin kestävyyttä ja kilpailukykyä.

13. PAINOTTAA horisontaalisena periaatteena, että on tärkeää vähentää jo olemassa olevaa ja välttää uutta tarpeetonta hallinnollista rasitetta, ja KOROSTAA unionin yleistä tavoitetta yksinkertaistaa EU:n lainsäädäntöä kilpailukyvyyn parantamiseksi ja tukemiseksi ja yritysten prosessien virtaviivaistamiseksi turvaten samalla taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät tavoitteet.
14. KEHOTTA komissiota varmistamaan, että uusia aloitteita valmisteltaessa huolehditaan johdonmukaisuudesta voimassa olevien säädösten kanssa välttämällä tarpeettomia päällekkäisyyksiä ja että ehdotusten tueksi tehdään asianmukaisia vaikutustenarviointeja paremman sääntelyn periaatteiden mukaisesti ja ottaen huomioon matkailuekosysteemin erityispiirteet ja hajanainen rakenne sekä pk-yrityksille mahdollisesti aiheutuva rasite.

Paikallisyhteisöt ja sosiaalinen tasapuolisuus

15. TOTEAA, että epätasapainoinen matkailu, jolla tarkoitetaan sekä liiallista että liian vähäistä matkailua, on kasvava haaste. Sille on ominaista, että matkailijavirtojen ja investointien keskittyminen on alueellista ja kausiluontoista, jolloin tietyt kohteet kuormittuvat ja muualla taas mahdollisuuksia ei hyödynnetä, ja KOROSTAA, että on kiinnitettävä enemmän huomiota vähemmän urbaaneihin ja maaseutukohteisiin, saari- ja vuoristoalueiden kohteisiin sekä syrjäisiin kohteisiin alueellisen tasapainon vahvistamiseksi ja niiden matkailupotentiaalin vapauttamiseksi.
16. KOROSTAA koheesiopolitiikan merkitystä kestävä ja tasapainoisen matkailun kehittämisen sekä matkailukohteiden selviytymiskyvyn tukemisessa alueellisten strategioiden mukaisesti.
17. KANNUSTAA jäsenvaltioita
 - a) Syventämään ymmärrystään tasapainoisesta matkailusta
 - i. keräämällä, analysoimalla ja käyttämällä järjestelmällisesti tietoa matkailijavirtojen alueellisesta ja kausittaisesta keskittymisestä, kehitykseen ja matkailuun liittyvästä kuormituksesta, haasteista ja hyötyjen jakautumisesta matkailukohteiden tasolla;
 - ii. parantamalla matkailua koskevan datan korrelaatiota asumiseen kohdistuvien paineiden, työmarkkinoiden dynamiikan, ympäristövaikutusten ja asukkaiden elämänlaadun kanssa.

- b) Tarvittaessa kehittämään ja toteuttamaan tasapainoista matkailua koskevia kansallisia ja alueellisia politiikkoja, joilla
- i. edistetään matkailijavirtojen alueellista ja ajallista uudelleenjakoa kestäväällä tavalla, myös maaseutu-, vuoristo- ja saarialueille, syrjäalueille ja syrjäisimmille alueille sekä vähemmän vierailuille kaupunkialueille, ja varmistetaan kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden välinen yhteistyö;
 - ii. tuetaan matkailutuotteiden monipuolistamista ja parannetaan edelleen paikallisten matkailun arvo- ja toimitusketjujen häiriönsietokykyä.
- c) Vahvistamaan yhteisön osallistumista ja sosiaalista tasapuolisuutta
- i. varmistamalla asukkaiden, paikallisyhteisöjen, mikroyritysten ja pk-yritysten sekä matkailualan työvoiman ja yhdistysten merkityksellinen osallistuminen matkailustrategioiden suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja seurantaan käyttämällä asianmukaisia metodologisia välineitä, kuten analyysyjä, kyselytutkimuksia ja kuulemisia;
 - ii. edistämällä vastuullisia, esteettömiä ja osallistavia matkailumalleja, mukaan lukien parempi esteettömyys vammaisille henkilöille, joissa hyödyt jakaantuvat oikeudenmukaisesti ja jotka kunnioittavat paikallisia kulttuureja ja vähentävät negatiivisia ulkoisvaikutuksia asukkaille;
 - iii. hyödyntämällä Eurobarometrin ja muiden vertailukelpoisten tutkimusten tuloksia, jotta voidaan seurata kansalaisten käsityksiä, matkailun yhteiskunnallista hyväksyntää ja elämänlaatua matkailukohteissa.

18. PYYTÄÄ komissiota

- a) Laatimaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa suuntaviivat epätasapainoiseen matkailuun puuttumiseksi EU:n toimielinten, EU:n asiantuntijaryhmien ja jäsenvaltioiden nykyisen ja meneillään olevan selviytymiskykyä ja sosiaalista kestävyyttä koskevan työn pohjalta.
- b) Tutkimaan mahdollisuuksia, joilla voitaisiin helpottaa asukkaiden pääsyä matkailukohteissa tarjottaviin urheilu-, kulttuuri- ja muihin virkistyspalveluihin.

- c) Julkaisemaan EU:n matkailufoorumilla ja EU:n matkailun tulostaulussa matkailutilastoasetuksen nojalla kerättyjä tilastotietoja sekä tilastotutkimuksia ja muita innovatiivisia lähteitä sekä jakamaan parhaita käytäntöjä tasapainoisen matkailun mittaamiseksi.

Yhteydet ja kestävä liikkuminen

19. TOTEAA, että luotettavat, kohtuuhintaiset, helposti saatavilla olevat, tiheät ja ympärivuotiset ilma-, maa- ja vesiliikenneyhteydet ovat keskeinen tekijä tasapainoisen matkailun kehittämisen, alueellisen yhteenkuuluvuuden ja kansalaisten liikkumisen mahdollistamisessa etenkin saarijäsenvaltioissa, saarialueilla ja syrjäisimmillä alueilla, joilla saavutettavuus ja taloudellinen toiminta ovat riippuvaisia pääasiassa lentoliikenteestä, sekä maaseutu- ja vuoristoalueilla ja syrjäisillä alueilla.
20. KOROSTAA, että laajalti saatavilla olevat kestävät ja multimodaaliset liikenne- ja ratkaisut sekä vapaan liikkumisen esteiden vähentäminen ovat tärkeitä, sillä ne auttavat vähentämään liikenteen ympäristövaikutuksia ja mahdollistavat sekä matkailijoille että asukkaille saumattoman matkustuskokemuksen, ja PALAUTTAA MIELEEN suurnopeusrautateitä koskevan komission tiedonannon⁶ merkityksen kestävä ja yhteenkytketyn rautatieliikenteen edistämiseksi kaikkialla unionissa.
21. KOROSTAA, että osallistavan matkailun keskeinen tekijä on eri liikennemuotojen esteettömyys kaikille matkustajille, myös liikuntarajoitteisille ja vammaisille matkustajille.
22. KANNUSTAA jäsenvaltioita
- a) Toteuttamaan matkailun tasapainottamiseksi synergiassa EU:n liikennettä ja yhteyksiä koskevien politiikkojen kanssa paikallisia, alueellisia, kansallisia ja rajatylittäviä liikenne- ja ratkaisuja, joissa yhdistyvät kestävä liikkuminen ja infrastruktuurivaihtoehdot, joilla parannetaan pääsyä vähemmän tunnettuihin kohteisiin ja puututaan kausiluonteisuuteen, kiinnittäen erityistä huomiota saari-, maaseutu- ja vuoristoalueisiin, syrjäisimpiin alueisiin ja syrjäisiin alueisiin.

⁶ [COM \(2025\) 903 final ‘Connecting Europe through High-Speed Rail’](#).

- b) Edistämään matkailua varten muun muassa rautatie-, linja-auto-, lautta- ja muun julkisen liikenteen verkostossa sekä pyöräilyverkostossa kestäviä, multimodaalisia ja rajatylittäviä yhteyksiä, myös viimeistä osuutta koskevia ratkaisuja kohteissa ja yhteyksiä syrjäisille maaseutualueille.
- c) Helpottamaan yhteenliitettävyyteen liittyvän infrastruktuurin (kuten latausinfrastruktuurin) kehittämistä ja sellaisten palvelujen luomista, jotka hyödyttävät yhdessä paikallisyhteisöjä ja matkailijavirtoja, mukaan lukien saumatonta matkustamista tukevat esteettömät, yhteentoimivat ja tarvittaessa rajatylittävät digitaaliset palvelut.
- d) Keräämään matkailun liikkumiskuvioita koskevaa dataa ja indikaattoreita ja käyttämään niitä osana kansallisia ja alueellisia matkailun seurannan lähestymistapoja.
- e) Tekemään alueellista ja temaattista yhteistyötä rajatylittävän, myös naapurimaihin ja kolmansiin maihin suuntautuvan, matkustamisen helpottamiseksi.

23. PYYTÄÄ komissiota

- a) Sisällyttämään EU:n liikennepolitiikkaan ja -suunnitteluun jäsenvaltioiden matkailuun liittyvät yhteys- ja saavutettavuustarpeet, mukaan lukien rakenteellinen riippuvuus lentoyhteyksistä ja saarijäsenvaltioiden, saarialueiden, vähemmän urbaanien alueiden, syrjäisimpien alueiden ja syrjäisten alueiden erityisrajoitteet, jotta voidaan tukea alueellista yhteenkuuluvuutta ja matkailukohteiden tasapainoista kehitystä.
- b) Parantamaan saumatonta multimodaalista matkustamista matkailukohteiden välillä, tiedotusta ja palveluja sekä integroituja lipunmyyntiratkaisuja muun muassa yhteentoimivuuteen ja standardointiin tähtäävien toimien avulla ja helpottamalla tilattavien liikennepalvelujen saatavuutta.
- c) Helpottamaan paikallisten, alueellisten ja kansallisten viranomaisten välistä hyvien käytäntöjen vaihtoa ja yhteistyötä, joilla pyritään parantamaan matkailijoiden yleistä liikennekokemusta matkailukohteessa.

Vihreä siirtymä ja ilmastonmuutos

24. TOTEAA, että matkailun ekosysteemi on yhä alttiimpi ilmastonmuutokselle ja ympäristön tilan heikkenemiselle, mikä aiheuttaa systeemisiä riskejä taloudelliselle ja sosiaaliselle kestävyydelle, ja että äärimmäiset sääilmiöt, vesistressi, biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen ja saastuminen voivat vaikuttaa ekosysteemiin haitallisesti.
25. KOROSTAA, että on välttämätöntä nopeuttaa hillitsemis- ja sopeutumistoimia, suojella biologista monimuotoisuutta ja ennallistaa luonnon ekosysteemejä unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden mukaisesti, jotta turvataan matkailukohteiden ja matkailuyritysten pitkän aikavälin selviytymiskyky, houkuttelevuus ja kilpailukyky, muun muassa harkitsemalla siirtymistä uudistavan matkailun lähestymistapoihin, jotka hyödyttävät luontoa ja kohteita;
26. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita
- a) Nopeuttamaan matkailun vihreää siirtymää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, ilmastotavoitteiden ja kiertotalouspolitiikkojen mukaisesti
 - i. kannustamalla matkailuyrityksiä ottamaan käyttöön resurssitehokkaita, vähähiilisiä ja kiertotalouteen perustuvia liiketoimintamalleja;
 - ii. edistämällä integroitujen välineiden ja todennettujen ympäristöasioiden hallintajärjestelmien, kuten EU-ympäristömerkin ja EMAS-järjestelmän, sekä tunnustettujen kansallisten järjestelmien käyttöönottoa matkailualan palveluntarjoajien ja matkailukohteiden osalta.
 - b) Vahvistamaan matkailupolitiikoissa ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevia toimia, jotka parhaiten edistävät taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyttä
 - i. hallitsemalla matkailuvirtoja ja edistämällä sellaisia matkailutuotteita ja luontopohjaisia ratkaisuja, jotka kestävät paremmin ilmastonmuutoksen vaikutuksia;
 - ii. harkitsemalla ilmastonmuutokseen liittyvien näkökohtien sisällyttämistä matkailustrategioihin ja tarvittaessa investointien suunnitteluun;

- iii. ottamalla huomioon infrastruktuurin mukauttamista, rannikko- ja merialueiden suojelua ja liikennettä koskevat tarpeet paikallisten ilmastoennusteiden mukaisesti erityisesti alueilla, jotka ovat erittäin alttiita ilmastonmuutokseen liittyville riskeille;
- c) Määrittämään asianmukaiset toimenpiteet matkailukohteiden ja -yritysten vihreän siirtymän laajentamiseksi.

27. PYYTÄÄ komissiota

- a) Jatkamaan kiertotalouteen perustuvaa ja kestäväää matkailua koskevien tutkimus- ja innovointihankkeiden ja laajamittaisten pilottihankkeiden tukemista erityisesti ilmasto- ja ympäristötoimia tukevilla toimilla, kuten nykyisellä Life-ohjelmalla, ja edistämään validoitujen mallien toistamista kiertotalouskaupunkeja ja -alueita koskevan aloitteen ja muiden asiaan liittyvien olemassa olevien välineiden avulla.
- b) Tukemaan jäsenvaltioiden ja matkailuyritysten pyrkimyksiä pienentää ympäristöjalanjälkeään, varmistamaan, että matkailun ekosysteemi on osa uutta yhdenmuettyä eurooppalaista ilmastokestävyys- ja riskienhallintakehystä⁷, ja kasvattamaan tietämystä ja luomaan ohjeita, joilla autetaan matkailukohteita ja -yrityksiä torjumaan ilmastonmuutosta.
- c) Laatimaan matkailuun liittyviä ilmastoennusteita sekä analysoimaan pitkän aikavälin ennusteita hyödyntämällä olemassa olevia välineitä, kuten Copernicuksen ilmastonmuutosta koskevaa palvelua⁸, riskien ja mahdollisuuksien arvioimiseksi ja tietojenvaihdon edistämiseksi sellaisten jäsenvaltioiden välillä, joilla on samanlaisia haasteita, erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevien politiikkojen osalta.
- d) Laatimaan luettelon EU:n tai kansallisella tasolla tunnustetuista kestävyysertifioinneista ja -merkinnöistä ja päivittämään sitä säännöllisesti.

⁷ Eurooppalainen ilmastokestävyys- ja riskienhallinta – Yhdenmuetty kehys – Ilmastotoimet
⁸ [Copernicus Climate Change](#)

Digitalisaatio, data ja innovointi

28. TOTEAA, että parhaat strategiset keinot parantaa matkailun suunnittelua, kilpailukykyä, kestävyyttä ja selviytymiskykyä ovat matkailun dataa koskeva vankka eurooppalainen kehys ja strategisen suunnittelun integrointi, johon sisältyy yhteinen yhteentoimiva dataekosysteemi, tekoälyä koskevat ohjeet, datavetoinen matkailukohteiden hallinta, kehittyneet datavälineet ja innovatiiviset matkailuun liittyvät tekniset palvelut.
29. KANNUSTAA jäsenvaltioita
- a) Edistämään käytettävissä olevien digitaalisten välineiden tehokasta käyttöä matkailuyrityksissä ja matkailukohteiden hallinnoinnista vastaavissa viranomaisissa digitaalisen vuosikymmenen tavoitteiden⁹ mukaisesti.
 - b) Keräämään järjestelmällisesti korkealaatuista reaaliaikaista dataa käyttäen tarvittaessa olemassa olevia digitaalisia alustoja, mukaan lukien lyhytaikaisuokrauksen dataa koskevan EU:n kehysten puitteissa saataville asetettu data, sekä analysoimaan ja käyttämään dataa, joka koskee strategista suunnittelua, matkailijavirtojen alueellista ja kausittaista hallintaa, investointeja sekä matkailuun liittyviä hyötyjä ja kuormitusta.
 - c) Edistämään innovatiivisia ja osallistavia matkailupalveluja ja datavetoisia lähestymistapoja matkailukohteiden hallintaan niin julkisen kuin yksityisenkin sektorin asiaankuuluville toimijoille kunnioittaen samalla perusoikeuksia, yksityisyyttä ja tietosuojaa.
30. PYYTÄÄ komissiota yhteistyössä Eurostatin ja kansallisten tilastoviranomaisten kanssa tarkastelemaan ja parantamaan vertailukelpoisten matkailutilastojen kattavuutta aina matkoja ja yöpymisiä koskevista perustilastoista matkailun taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia koskeviin tietoihin. Tämä olisi toteutettava hyödyntämällä digitaaliteknologiaa ja kehittyntä analytiikkaa matkailutietojen laadun ja ajantasaisuuden parantamiseksi välttämällä samalla tarpeetonta hallinnollista rasitetta.

⁹ [Digital Decade Policy Programme 2030](#).

31. PYYTÄÄ komissiota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa
- a) Nopeuttamaan yhteisen eurooppalaisen matkailun data-avaruuden käyttöönottoa esimerkiksi
- i. kehittämällä datan yhteentoimivuutta ja hallintaa koskevia standardeja, jotta tuetaan näyttöön perustuvaa suunnittelua, seuranta ja vertailukelpoisuutta jäsenvaltioiden ja muiden alakohtaisten data-avaruuksien välillä;
 - ii. kehittämällä edelleen EU:n matkailun tulostaulua, konsolidoimalla ja edistämällä EU:n matkailufoorumia integroituna tukifoorumina sekä kehittämällä sopivia hallintovaihtoehtoja ja yhteistyömekanismeja, kuten eurooppalaisen digitaalisen infrastruktuurin konsortiota;
 - iii. tarjoamalla yhteentoimivia yhteisen eurooppalaisen matkailun data-avaruuden välineitä, teknistä tukea ja kannustimia datan omistajille, jotta varmistetaan yritysten, matkailukohteiden hallinto-organisaatioiden, paikallisviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden niin tekniset kuin toiminnallisetkin digivalmiudet ja turvataan datan tarjoajien ja käyttäjien kriittinen massa koko matkailuekosysteemissä.
- b) Vahvistamaan kilpailukykyistä ja innovatiivista matkailuekosysteemiä digitaalisella
- i. edistämällä yrityshautomoiden ja -kiihdyttämöjen ja asiaankuuluvien innovaatiokeskittymien välistä verkostoitumista;
 - ii. mahdollistamalla tasapuoliset toimintaedellytykset, tarvittaessa myös panemalla tehokkaasti täytäntöön asiaankuuluvat EU:n digitaaliset säännöt, ja puuttamalla samalla riippuvuuksiin EU:n ulkopuolisista matkailualan teknisistä ratkaisuksista, muun muassa edistämällä eurooppalaisia vaihtoehtoja, avoimia standardeja ja datan siirrettävyyttä sekä käyttäjien mahdollisuuksia hallita dataa;
 - iii. varmistamalla, että pk-yritykset, startup-yritykset, scale-up-yritykset ja tarvittaessa matkailukohteiden hallinto-organisaatiot ja viranomaiset voivat saada EU:n rahoitusta, porrastettua rahoitusta ja neuvontapalveluja digitaalisia investointeja varten, sekä edistämällä rajatylittäviä synergioita digitalisaation parissa työskentelevien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä.

32. PYYTÄÄ komissiota yhteistyössä toimialan ja muiden sidosryhmien kanssa
- a) Tukemaan edelleen matkailualan digitaalisia välineitä ja palveluja koskevia tutkimus- ja innovointihankkeita, testausalustoja ja pilottihankkeita, mukaan lukien ne, joilla vahvistetaan älykkäitä matkailukohteita, parannetaan saavutettavuutta, tuetaan innovointia ja parannetaan selviytymiskykyä.
 - b) Tukemaan toimialavetoista aloitetta laatia tekoälyn vastuullista ja taitavaa käyttöä matkailussa koskevat suuntaviivat, jotka ovat tekoälyn soveltamisstrategian¹⁰ sekä EU:n lainsäädännön ja strategioiden mukaiset ja joissa otetaan huomioon asiaankuuluvat olemassa olevat toimintalinjat.

Osaaminen ja laadukkaat työpaikat

33. KOROSTAA, että laadukkaat työpaikat, asianmukaiset työolot ja osaamisen kehittäminen eurooppalaisen koulutusalueen¹¹, osaamisunionin¹² ja laadukkaita työpaikkoja koskevan etenemissuunnitelman¹³ mukaisesti, myös Euroopan osaamissopimusaloitteen sekä kansallisten ja alueellisten osaamiskumppanuuksien kautta, ovat matkailualan pitkän aikavälin kilpailukyvyyn ja selviytymiskyvyyn kannalta olennaisen tärkeitä; TOTEAA, että edellä mainitut ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta voidaan puuttua, myös väestörakenteen muutosten yhteydessä, rakenteelliseen työvoimapulaan ja osaamisvajaseen ja analysoida kausi- ja aluekohtaisia työllisyysmalleja. Ne ovat erityisen merkityksellisiä majoitus- ja ravitsemisalalla ja matkailupalveluissa sekä matkailualan ammattien houkuttelevuuden lisäämisessä ja edistettäessä työntekijöiden työssä pysymistä.
34. KANNUSTAA jäsenvaltioita toimivaltuuksiensa mukaisesti
- a) Edistämään matkailualan työntekijöiden ja työnhakijoiden elinikäistä oppimista sekä täydennys- ja uudelleenkoulutusta keskittyen erityisesti vihreisiin, digitaalisiin, yrittäjyyteen liittyviin sekä sosiaalisiin ja kulttuurienvälisiin taitoihin ja lisäämään näkyvyyttä ja tavoitettavuutta niiden vaikutuksen ja käyttöönoton maksimoimiseksi.

¹⁰ [Tekoälyn soveltamisstrategia.](#)

¹¹ [Eurooppalainen koulutusalue.](#)

¹² COM(2025) 90 final.

¹³ COM(2025) 944 final.

- b) Laajentamaan kansallisia ja alueellisia osaamiskumppanuuksia matkailualueilla ja vahvistamaan matkailukohteiden hallinto-organisaatioiden, alue- ja paikallisviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden roolia osaamisen moninkertaistajina.
- c) Vahvistamaan kansallisia ja alueellisia osaamista koskevan tiedon hankinta- ja ennakoitvälaineitä muun muassa toimittamalla asiaankuuluvia työllisyyteen ja osaamiseen liittyviä tietoja yhteiseen eurooppalaiseen matkailun data-avaruuteen.
- d) Vaihtamaan kausiluonteisuuden hallintaa, urapolkuja ja työntekijöiden työssä pysymistä koskevia hyviä käytäntöjä parantamalla osaamista ja työvoimatarpeita sekä työpaikkojen laatua koskevien vertailukelpoisten tietojen saatavuutta.

35. PYYTÄÄ komissiota

- a) Jatkamaan EU:n osaamissopimusaloitetta koskevaa työtään, mukaan lukien matkailualan laajamittainen osaamiskumppanuus ja muut siihen liittyvät täydennys- ja uudelleenkoulutusohjelmat.
- b) Tukemaan vertailukelpoisten osaamista koskevien edistyneiden ja integroitujen EU-tason tiedonhankinta- ja ennakoitvälaineiden kehittämistä matkailua varten muun muassa koordinoinnin, menetelmäohjeiden ja yhteisen eurooppalaisen matkailun data-avaruuden tehokkaan käytön avulla.
- c) Tukemaan edelleen matkailuun liittyviä hankkeita EU:n ohjelmista ja muista välineistä, joilla tuetaan osaamista ja työvoiman liikkuvuutta matkailualalla.
- d) Tutkimaan ja edistämään edelleen yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa Euroopan työnvälitysverkoston (EURES) käyttöä EU:n laajuisten kohtaantopalvelujen parantamiseksi, myös kausiluonteiseen kysyntään ja työllisyseroihin liittyen.

Häiriönsietokyky, mukautuva hallinta ja kriisivalmius

36. Rajoittamatta olemassa olevien välineiden soveltamista KOROSTAA tarvetta vahvistaa kriisivalmiutta ja kriisinhallintaa koko matkailun ekosysteemissä

- a) Kehittämällä jäsenneltyä riskinarviointia ja ennaltaehkäisyä, valmiussuunnittelua ja varhaisvaroitussjärjestelmiä paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla nykyisten EU:n hankkeiden pohjalta¹⁴.

¹⁴ Matkailualan kriisinhallinta ja hallinto – Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanovirasto (Eisma).

- b) Parantamalla kriisiviestintää, myös saavutettavaa viestintää useilla kielillä ja eri muodoissa, ottaen huomioon haavoittuvassa asemassa olevien matkustajien tarpeet.
- c) Sisällyttämällä kriisinhallinta, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, turvalliset ja varmat matkustusnäkökohdat ja katastrofiriskin vähentäminen matkailustrategioihin ja älykkäitä matkailukohteita koskeviin kehyksiin.

37. KANNUSTAA matkailun mukautuvaan hallintaan seuraavin keinoin:

- a) Reaaliaikaisen datan ja seurantajärjestelmien kohdennettu ja oikeasuhteinen käyttö matkailijoiden ja päiväkävijöiden virtojen hallintaa ja toimenpiteiden mukauttamista varten.
- b) Matkailutuotteiden monipuolistaminen edistämällä esimerkiksi hidasta matkailua ja luontomatkailua, kulttuurimatkailua, liikematkailua ja tapahtuma- ja kokousmatkailua, markkinoiden segmentoitumisen tehostamista ja matkailukauden pidentämistä, jotta vähennetään haavoittuvuutta ja altistumista häiriöille ja epätasapainoiselle matkailulle.
- c) Monialaisen yhteistyön edistäminen muiden politiikan alojen, kuten liikenteen, ympäristön, kulttuurin, digitaalitalouden ja terveydenhuollon, kanssa epävarmuuden ja ulkoisten häiriöiden hallitsemiseksi.

38. PYYTÄÄ komissiota tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

- a) Tukemaan matkailukohteita, erityisesti matkailukohteiden hallinto-organisaatioita, häiriönsietokyvyn ja sosiaalisen kestävyuden kehittämisessä muun muassa EU:n rahoittamilla hankkeilla ja aloitteilla, joilla tuotetaan toistettavissa olevia parhaita käytäntöjä keskittyen paikallisyhteisöihin ja ympäristöön.
- b) Varmistamaan, että kiinnitetään enemmän huomiota kriisivalmiuteen, riskien ehkäisyyn ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja tuetaan niitä.
- c) Helpottamaan parempaa koordinointia jäsenvaltioiden kesken ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa ottaen huomioon matkailuekosysteemin erityispiirteet, jotta parannetaan varautumista ja reagointia, tarvittaessa myös tilapäisten koordinointijärjestelyjen avulla.
- d) Toteuttamaan tarvittaessa toimia ja hyväksymään ehdotuksia sellaisten kriisien kielteisten seurausten lieventämiseksi, joilla on merkittävä vaikutus Euroopan matkailuekosysteemiin.

Monitasoinen hallinto

39. TUNNUSTAA sellaisen vahvan monitasoisen ja monisidosryhmäisen hallinnon tärkeyden, jossa ovat osallisina kaikki asiaankuuluvat politiikan alat ja sidosryhmät, kuten matkailukohteiden hallinto-organisaatiot, yhdistykset, paikallisyhteisöt, yritykset ja muut asiaankuuluvat toimijat.
40. KOROSTAA, että on tärkeää tehdä tarvittaessa yhteistyötä asiaankuuluvien kansainvälisten kumppaneiden ja järjestöjen kanssa Euroopan matkailuekosysteemin johdonmukaisuuden, selviytymiskyvyn ja maailmanlaajuisen kilpailukyvyn parantamiseksi.
41. TOTEAA, että on tarpeen tutkia mahdollisia keinoja vahvistaa edelleen kriisivalmiuden sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja ilmastokestävyyden hallintaa välttämällä samalla päällekkäisyyksiä konsolidoimalla ja yhdenmukaistamalla nykyisiä hallintokehyksiä, tarvittaessa myös niitä, joilla tuetaan kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman asiaankuuluvien tavoitteiden saavuttamisen seuranta ja raportointia.
42. KOROSTAA tarvetta parantaa Euroopan näkyvyyttä matkailukohteena edistämällä Euroopan imagoa turvallisena, kestävänä ja osallistavana matkailukohteena ja tunnustamalla, että turvallisuus on keskeinen tekijä matkailijoiden luottamuksen kannalta, kunnioittaen samalla täysin kansallisten ja alueellisten brändien riippumattomuutta ja varmistaen eri kohteiden tasapuolisen näkyvyyden.
43. KANNUSTAA jäsenvaltioita
- a) Vahvistamaan koordinoitua matkailun ja siihen liittyvien politiikan alojen, kuten liikenteen, ympäristön, aluekehityksen, digiasioiden, innovoinnin, osaamisen, koulutuksen, työmarkkinoiden, kulttuurin ja urheilun, välillä ottamalla matkailunäkökulma huomioon asiaankuuluvissa poliittisissa aloitteissa.

- b) Vahvistamaan matkailun kansainvälistä ulottuvuutta rajatylittävän, temaattisen tai alueellisen yhteistyön avulla, mukaan lukien klustereiden kehittäminen, ja tarvittaessa koordinoimaan lähestymistapoja asiaankuuluvilla kansainvälisillä matkailufoorumeilla.
- c) Vahvistamaan jäsenneilyä vuoropuhelua kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten, matkailukohteiden hallinto-organisaatioiden ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden välillä, jotta parannetaan tiedonkeruuta, indikaattoreita, tarvittaessa myös kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisia indikaattorikehyksiä ja raportointivälineitä, sekä strategioiden yhdenmukaistamista ja kestävän matkailupolitiikan täytäntöönpanoa.

44. PYYTÄÄ komissiota

- a) Edistämään monialaista yhteistyötä muilla asiaankuuluvilla EU:n politiikan aloilla, kuten liikenne-, koheesio- ja aluepolitiikassa sekä ympäristö-, asunto-, kuluttajansuoja-, kulttuuri- ja urheilupolitiikassa, ottamalla matkailunäkökulma huomioon asiaankuuluvissa politiikka-aloitteissa ja virtaviivaistamalla menettelyjä johdonmukaisen, investointeja edistävän ja matkailulle suotuisan poliittisen ympäristön luomiseksi.
- b) Vahvistamaan EU:n matkailuekosysteemin kansainvälistä ulottuvuutta osana unionin ulkoista toimintaa ja talousdiplomatiaa muun muassa
 - i. tehostamalla yhteistyötä ja jäsenneilyä vaihtoa matkailun ja yhteyksien kannalta merkityksellisten kumppanimaiden ja -alueiden kanssa;
 - ii. osallistumalla tarvittaessa asiaankuuluviin kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin sekä niiden analyysi- ja standardointityöhön, mukaan lukien YK, Maailman matkailujärjestö, OECD ja asiaankuuluvat G7- ja G20-ryhmät;
 - iii. tukemalla tarvittaessa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kansainvälistä yhteistyötä, joka koskee hyvien käytäntöjen vaihtoa ja matkailua koskevien tietojen ja indikaattoreiden vertailtavuutta.
- c) Sisällyttämään EU:n matkailufoorumiin käyttäjätavällisen keskitetyn asiointipisteen, joka tarjoaa matkailuekosysteemille saatavilla olevaa tietoa sekä asiaankuuluvia tuki- ja rahoitusmahdollisuuksia.

- d) Helpottamaan johdonmukaisia EU:n tason matkailunarratiiveja ja -tiedotusta, jotka täydentävät kansallista ja alueellista brändiautonomiamia ja monimuotoisuutta sekä edistämistä
- i. nykyaikaistamalla ”Matkakohteena Eurooppa” -narratiivin ja -brändin kehystä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja varmistamalla samalla saarialueiden, syrjäisimpien alueiden ja vähemmän vierailtujen alueiden täysimääräinen osallistaminen;
 - ii. vahvistamalla matkailunarratiivien, kestävyystavoitteiden ja EU:n laajempien poliittisten painopisteiden yhteensovittamista.

Seuranta ja jatkotoimet

45. KEHOTTA komissiota yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa tukemaan ja seuraamaan näiden päätelmien täytäntöönpanoa Euroopan matkailuohjelmasta 2030 annettujen neuvoston päätelmien pohjalta.
46. PYYTÄÄ komissiota toteuttamaan seuranta ja esittämään neuvostolle näiden päätelmien hyväksymisen jälkeen kolmen vuoden välein konsolidoidun kertomuksen niiden sekä Euroopan matkailuohjelmasta 2030 annettujen neuvoston päätelmien liitteessä esitettyjen asiaankuuluvien toimien täytäntöönpanosta.
47. PYYTÄÄ komissiota ottamaan nämä päätelmät ja niissä esitetyt painopisteet ja toimet asianmukaisesti huomioon valmisteltaessa tulevaa EU:n kestävän matkailun strategiaa.
48. KEHOTTA matkailun sidosryhmiä osallistumaan näiden päätelmien täytäntöönpanoon yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa, tiedottamaan siitä kumppaneidensa ja asiakkaidensa keskuudessa ja osallistumaan siihen asiantuntemuksellaan ja kokemuksellaan levittäen samalla saavutettua tietämystä ja tuloksia,